

Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. (Tüpraş)

Yolsuzlukla Mücadele Politikası

I. GİRİŞ

1.1 Amaç

Tüpraş faaliyetlerini etik değerleriyle uyumlu bir şekilde yürütmeyi ilke edinmiştir. Mevcut Etik Davranış Kuralları ve Çalışma Prensipleri (“Etik Davranış Kuralları”) dokümanımız, şirketimizin temel etik davranış kurallarını düzenler ve tüm çalışanlarımızın kurumsal kültürümüzü köklendirerek sürdürecektir, Tüpraş ve Koç Topluluğunun itibarını koruyup, geliştirecek şekilde davranmakla yükümlü olduklarını belirtir. Şirketimiz tarafından rüşvet dahil yolsuzluğun hiçbir biçimine müsamaha gösterilmez. Yolsuz davranış asla “iş için iyi” değildir. Tam tersine yolsuzluk, iyi giden işi bozar, şirketi ve tüm çalışanlarını risk ve tehlikeye sokar, itibarımıza ölçülmesi imkansız zararlar verir. Şirketimiz ve çalışanlarımız yürürlükteki tüm yasalara ve düzenlemelere uymak, değerlerimizle ve Etik Davranış Kurallarımızla uyumlu bir ahlaki sorumluluk içinde hareket etmektedir. Üretim ve faaliyetlerimizin dürüst bir şekilde yürütülmesini sağlamak üzere politika ile prosedürleri uygulamaya koymaktadır. Şirketimiz ayrıca Tüpraş adına hareket eden tüm gerçek ve tüzel üçüncü şahısların da faaliyetlerini hukuka ve ahlaka uygun, Tüpraş Değerleri ve Çalışma Kültürü Prensipleri, tüm iş süreçlerine ilişkin prosedür ve standartlarıyla uyumlu olarak yürütmelerini zorunlu tutar.

Bir Koç Topluluğu şirketi olan Tüpraş, (Koç Topluluğu tarafından 2006’dan beri uygulanan) Birleşmiş Milletler Küresel İlkelerini, Koç Topluluğu politikalarını ve OECD Rüşvetle Mücadele Sözleşmesi ilkelerini uygulamaktadır. Halka açık bir Türk şirketi olarak ta, T.C. Sermaye Piyasası Kurulu’nun şeffaflık ve kurumsal yönetime ilişkin kurallar içeren düzenlemelerine tabidir. Tüpraş’ın tüm bu politika, ilke ve kurallara uyum ve uygun davranış geçmişine ilişkin bilgiye, Tüpraş’ın resmi internet sitesinde (www.tupras.com.tr) yayımlanan faaliyet raporlarından ulaşılabilir.

Tüpraş Yolsuzlukla Mücadele Politikası (“Politika”), şirketimizin yolsuz kabul edilebilecek davranışların önüne geçmek için yürüttüğü yolsuzlukla mücadele programının önemli unsurlarını düzenlemektedir. Bu Politika, Etik Davranış Kuralları ile birlikte değerlendirilmelidir. Tüm çalışanlarımız bu politikayı okuyup anlamakla yükümlü olup, her zaman politikaya uygun hareket etmek zorundadır.

Şirket politikaya yönelik her türlü soru için her zaman ulaşılabilir rehberlik sağlamaktadır. Rehberlik kapsamında tesis edilen iletişim kanalları bu dokümanın onuncu kısmında belirtilmektedir. Politikaya aykırı hareket edenler, iş akdinin feshi dahil, aykırı davranışlarının türü ve ağırlığına uygun disiplin cezalarına tabi tutulurlar.

Bu politika yalnızca yolsuzlukla mücadele konusunu düzenlemek için hazırlanmıştır. Rekabet ve dış ticaret kontrolü dahil diğer yasal uyum konularına ilişkin politika ve prosedürler geliştirmiştir. Bunların da ayrıca incelenip, anlaşılması gerekmektedir. Bu belgede ayrıca belirtilmemiş olsa dahi, herhangi bir hukuk kuralının, Koç Topluluğu Politikaları'nın, diğer Tüpraş Politikaları'nın ya da Etik Davranış Kuralları'nın herhangi bir şekilde ihlali ve suç teşkil edebilecek her türlü davranış kesinlikle yasaktır.

İşbu politikada yer alan kuralların bilinmediğini iddia etmek, ihlali için mazeret olarak kabul edilemez.

Şirketimizin saygın izlenim ve itibarını zedeleyebilecek her tür davranıştan kaçınma şirketimizin bir ilkesidir. Buna göre, Tüpraş'ın Politikası yalnızca ahlaka veya hukuka aykırı davranışları yasaklamakla kalmaz, aynı zamanda çalışanların herhangi bir şekilde uygunsuz davranış olarak algılanabilecek davranışlardan kaçınmasını da öngörür.

1.2 Kapsam

Bu politika Tüpraş'ın tüm çalışanları, yöneticileri, Tüpraş'ın bağlı ortaklık ve bu ortaklıkların tüm çalışanları ve yöneticileri, Tüpraş adına iş yapan üçüncü şahıslar için geçerlidir. Özellikle belirtmek gerekir ki, bu Politika kurumsal hiyerarşide pozisyonu ne olursa olsun tüm şirket çalışanlarını ve yöneticilerini kapsayacak şekilde uygulanmaktadır.

İlgili çalışanların eğitimi konusu Yolsuzlukla Mücadele Politikası Uygulama Kılavuzu'nda detaylı olarak anlatılmaktadır.

Şirketimizin üzerinde kontrol sahibi olmadığı ve sözleşmelere istinaden şirketimize mal veya hizmet temin eden tüzel kişilerin de, Tüpraş Etik Davranış Kuralları ve Tüpraş Yolsuzlukla Mücadele Politikasına uymaları gerekmektedir. Uyum Yöneticisi tarafından istenmesi halinde bu taraflar hakkında ayrıntılı inceleme yapılabilir.

1.3 Yürürlük ve Revizyon

Bu politika Genel Müdür'ün onayıyla geçerli hale gelir ve zaman içinde değişen koşullara göre Uyum Yetkilisi tarafından gözden geçirilir. Gerekli görülmesi halinde revizyonlar yapılabilir.

Politika üzerinde yapılacak her türlü değişiklik, Genel Müdür'ün yazılı onayının alınmasıyla derhal geçerli hale gelir. Uyum Yetkilisi Politikada gerçekleşen değişiklikleri duyurur ve bunları içeren yeni tam metni tüm birimlere dağıtır.

Bu dokümanda kullanılan terim ve kısaltmaların açıklamaları politikaya Ek A - Terimler Sözlüğü olarak dahil edilmiştir.

II. ORTAK SORUMLULUK

Şirketimizin bu politikasını anlamak ve şirketin ahlaki değerlerinin korunduğundan emin olmak tüm çalışanların ortak sorumluluğudur. Tüpraş, (a) politikanın uygulanmasından, (b) çalışanların politika konusunda eğitilmesinden, (c) politikaya uygun hareket edildiğinden emin olmak amacıyla şirket faaliyetlerinin izlenmesinden ve (d) politikaya yönelik olası ihlalleri raporlamak isteyen çalışanlara sağlanan iletişim ağının işletilmesinden sorumlu bir Uyum Yetkilisi görevlendirmiştir. Söz konusu Uyum Yetkilisi bu konuda birtakım özel

görevler üstlenmiş olsa da ahlaki ve hukuki değerlerimizin korunmasından her bir çalışan tek başına sorumludur.

Tüpraş bünyesindeki tüm üst ve orta düzey yöneticiler bölümlerindeki tüm çalışanların bu Politika ve içeriği hakkında bilgilendirilmelerinden sorumludurlar ve politikanın uygulanması ile yorumlanmasında destek ve rehberlik sağlamakla yükümlüdürler. Konuya ilişkin her tür soru ya da sorun için Uyum Yetkilisi'ne başvurulabilir. Tüm çalışanlar, Uyum Yetkilisi'ne uyum@tupras.com.tr e-posta adresinde ve 0262 3163082 numaralı telefondan ulaşabilirler.

Tüpraş Uyum Yetkilisi şüphe uyandırmış olan veya fiili olarak gerçekleşen yolsuzluk eylemi halinde, konunun araştırılması, için konuyu Etik Kurulu'na taşıma yetkisine sahiptir.

III. ZORUNLU UYUM

Tüm şirket çalışanları, Türkiye'de ve faaliyet gösterdiğimiz tüm ülkelerde yürürlükte olan tüm kanunlara, diğer yasal düzenlemelere ve uluslararası sözleşmelere her zaman uygun davranmakla yükümlüdür. Yürürlükteki kurallar ve yasal düzenlemeler hakkında bilgi sahibi olmamak asla mazeret olarak kabul edilemez.

Yolsuzlukla mücadele yasalarının ihlali, Tüpraş'ın tutarları çok yüksek para cezalarına çarptırılması ve itibarının ölçülmesi imkansız şekilde zarar görmesi gibi ciddi zararlara sebep olabilir. Yolsuzlukla mücadele yasaları Tüpraş çalışanlarını bireysel olarak da etkileyebilir ve ihlali gerçekleştirenlerin (gerekli olması halinde) hapis ve para cezası dahil, çeşitli cezai yaptırımlara çarptırılmalarına neden olabilir.

Bu politikanın ya da yürürlükteki herhangi bir yasanın ihlali Tüpraş'a asla yarar sağlamayacaktır. Politikaya uyum zorunludur ve buna aykırı davranışlar, iş akdinin feshi dahil, aykırı davranışlarının türü ve ağırlığına uygun disiplin cezalarına tabi olacaktır.

Tüpraş'da yolsuzluk eylemlerini görmezden gelme veya göz yumma mümkün değildir. Çalışanların ve Tüpraş ile iş ilişkisinde bulunan kişilerin faaliyetlerinde herhangi bir yolsuzluk eylemine tolerans gösterilmesi söz konusu değildir.

IV. RÜŞVET VE YOLSUZLUK

4.1 Rüşvet ve Yolsuzluk Yasağı

Yolsuzluk, çalışanların görevi süresince, doğrudan veya dolaylı olarak yaptığı iş ve edindiği konuma dayanarak veya bunların sağladığı olanakları kullanarak bir uygulamayı gerçekleştirmek veya gerçekleştirmemek üzere herhangi bir kamu görevlisinden, üçüncü şahıstan, özel şirket çalışanından, temsilcisinden şahsi çıkar olarak yorumlanabilecek talepte bulunması ya da gelen teklifi kabul etmesidir. Benzer şekilde hiçbir Tüpraş çalışanı kendi çıkarı için, şirketimizle iş yapan, geçmişte iş yapmış olan ya da gelecekte iş yapma ihtimali olan üçüncü şahıs, işletme ya da kurumlardan doğrudan ya da dolaylı olarak rüşvet ya da maddi değeri haiz olan herhangi bir şey isteyemez, alamaz ya da bunları yapması için başkalarını yetkilendiremez. Şüpheye yer vermemek bakımından belirtilmelidir ki, rüşvet bir tür yolsuzluk eylemidir.

Hiçbir Tüpraş çalışanı veya Tüpraş adına hareket eden hiçbir üçüncü şahıs, herhangi bir kamu görevlisine, Kamu Kurumu temsilcisine ya da herhangi bir işletmenin herhangi bir

çalışanına, bu kişinin kararlarını ya da davranışlarını uygunsuz bir şekilde etkileyip, bir işin Tüpraş'a verilmesini veya Tüpraş'ta kalmasını ya da Tüpraş lehine usulsüz bir avantaj yaratılmasını sağlaması için doğrudan ya da dolaylı olarak rüşvet ya da maddi değeri olan herhangi bir şey taahhüdünde bulunamaz, teklif edemez, veremez ya da bunları yapması için başkalarını yetkilendiremez.

4.2 Rüşvet ve Yolsuzluk Yasalarına İlişkin Açıklama

Türkiye dahil birçok ülke rüşvet ve yolsuzluğun birçok biçimini yasaklayan yasalar benimsemiştir. Uluslararası alanda faaliyet gösteren birçok şirket için genelde uyulması gereken yasalar, Amerika Birleşik Devletleri Yurtdışı Yolsuzluk Faaliyetleri Yasası (*U.S. Foreign Corrupt Practices Act*) ("FCPA") ve 2010 Birleşik Krallık Rüşvet Yasası (*United Kingdom's Bribery Act of 2010*)'dır. Bu yasalar genellikle ABD ve Birleşik Krallık sınırları dışında gerçekleştirilen faaliyetlere uygulanmaktadır.

Örneğin FCPA Amerikan vatandaşlarının ve şirketlerinin, hisseleri ABD borsalarında kote edilen Amerikan ve yabancı halka açık şirketlerin ve ABD yetki alanı dahilinde faaliyet gösteren belirli yabancı gerçek ve tüzel kişilerin bir işi alma ya da elde tutma amaçlı olarak yabancı kamu görevlilerine yolsuzluk sayılabilecek ödemeler yapmasını yasaklamıştır. Bu hükümler genel olarak doğrudan ya da bir üçüncü kişi aracılığıyla dolaylı olarak uygunsuz bir ödeme yapılmasını, vaat ya da teklif edilmesini veya bunun için yetki verilmesini yasaklamaktadır. Birleşik Krallık Rüşvet Yasası, FCPA ile benzerlikler gösterse de, ek olarak kamu ile bağlantısı olmayan ticari işletmelere de rüşvet verilmesini engelleyen bir düzenleme içermektedir.

FCPA ayrıca, yabancı halka açık şirketlerin mali defter ve kayıtlarını usulüne uygun olarak hazırlayıp, tutmaları ve dahili muhasebe kontrolleri için yeterli sistemler geliştirip, uygulamalarını öngörmektedir. İlgili muhasebe hükümleri, bireylerin ve işletmelerin bu defter ve kayıtları kasıtlı olarak yanlış tutmalarını, belirli bir dahili kontrol sisteminin açığından yararlanmalarını ya da böyle sistemleri uygulamaktan imtina etmelerini de yasaklamıştır. Bu sistemler komisyon, rüşvet ve gizli ödenekler dahil kayıt dışı işlemleri engelleyecek şekilde tasarlanmıştır.

Yolsuzluk sayılan edimler ve bunların tabi olduğu cezai yaptırımlar, Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenmiştir. Türk Ceza Kanununa göre yolsuzluk suçu işleyen devlet memurları, halka açık şirket yetkilileri, gerçek kişiler ve tüzel kişilere cezai sorumluluk yüklenmiştir. Bu cezai sorumluluklar arasında hapis cezası da yer almaktadır.

Ayrıca Devlet Memurları Kanunu, belirli kamu görevlilerinin resmi görevleri sırasındaki yetkileri ve edimlerine sınırlamalar getiren hüküm ve kurallar içerir. Bu hüküm ve kuralların ana fikri devlet memurunun kararlarına nüfuz edebilecek hediyeler almasını yasaklamaktır.

Tüpraş faaliyette bulunduğu tüm yetki sınırlarında, yolsuzlukla mücadele konusundaki yasal düzenlemeler dahil olmak üzere ilgili tüm yerel ve uluslararası mevzuata uygun hareket etmektedir.

4.3 “Maddi Değeri Haiz Őeyler”

Yolsuzlukla m¼cadele yasaları, yolsuz ¼demelerin yalnızca nakden değil, herhangi bir “maddi değeri haiz Şey” ¼zerinden yapılmasını da yasaklamıştır. Kanun uygulayıcıları “maddi değeri haiz Şey” konusunu son derece geniş kapsamlı değerlendirmekte olup, buna seyahat, bağış ve hizmetleri de dahil etmektedir. Birkaç ¼rnek vermek gerekirse:

- Kredi;
- İştihad teklifi ya da gelecekte istihad s¼z¼ (herhangi bir bireye ya da aile fertlerinden herhangi birine);
- Belirli bir ¼r¼n ya da hizmet alımında avantajlı Őartlar;
- Ağırlama/konaklama (seyahat, otel ya da restoran faturalarının veya geçim giderlerinin karşılanması);
- Araç ya da otel kullanımı;
- Organizasyonlara indirimli ya da bedava bilet;
- Hizmetler, kişisel iltimaslar ya da bir evin değerini artıran ¼alıřmalar ve
- Siyasi amaçlı bağışlar.

4.4 Kamu G¼revlileri ve Kamu Kurumları

Birçok yolsuzlukla m¼cadele yasasında kullanıldığı Őekliyle “Kamu G¼revlisi” terimi aşağıdakileri içerebilmektedir:

- Kamu Eğitim Kurumları, Kamu Sağlık Kurumları, Emniyet Teşkilatı, askeri kurumlar, g¼mr¼k ¼alıřanları, yerel vergi memurları, yasal izinleri, onayları ya da lisansları veren yetkililer veya birimler dahil, ancak bunlarla sınırlı olmaksızın her t¼rl¼ (yerli ya da yabancı) ulusal, vilayet, b¼lgesel ya da yerel devlet dairesi veya kurumunda kademesine bakılmaksızın g¼rev yapan t¼m yetkili ve ¼alıřanları;
- Kısmen ya da tamamen herhangi bir devlet m¼lkiyeti ya da kontrol¼ altında bulunan herhangi bir Şirketin, işletmenin ya da ticari kurum ya da kuruluşun t¼m yetkili ve ¼alıřanları;
- Herhangi bir siyasi aday, siyasi parti ya da siyasi partinin yetkili ve ¼alıřanları;
- Herhangi bir uluslararası kamu kuruluşunun t¼m yetkili ve ¼alıřanları;
- Herhangi bir devlet kurumu ya da uluslararası kamu kuruluşu için ya da bunlar adına resmi bir g¼revlendirmeye dayanarak hareket eden gerçek kişiler (örneğin bir h¼k¼met danışmanı ya da h¼k¼mete tedarik tavsiyelerinde bulunmaktan sorumlu bir danışman).

“Kamu G¼revlisi” terimi, birçok yolsuzlukla m¼cadele yasasında, devlet kurumlarının seçilmiş yetkilileri ya da ¼alıřanıyla sınırlı tutulmamaktadır. İlgili terim, devlet kontrol¼ altındaki her t¼rl¼ kurumu, ¼rneęin yabancı bir devlet m¼lkiyeti ya da kontrol¼ altında olan Şirketi “Kamu Kurumu” ve ¼alıřanlarını da içerebilmektedir. Sonuç olarak, herhangi bir Kamu Kurumuna ya da onun bir ¼alıřanına/yetkilisine r¼řvet vermek ya da uygunsuz avantaj sağlamak, yabancı bir kamu g¼revlisine r¼řvet vermekle aynı sonucu doğurabilir. Bu Politika Kamu Kurumu ¼alıřanlarını ve devlet dairesi yetkililerini eşit Şekilde kapsamaktadır.

Kamu g¼revlilerinin işe alınması konusu Yolsuzlukla M¼cadele Politikası Uygulama Kılavuzunda detaylı olarak açıklanmakla beraber, herhangi bir kamu ¼alıřanının T¼prař

tarafından işe alınması gündeme geldiğinde, normal rekabete dayalı işe alma süreçleri dışında bir işe alım sürecinin yürütülmediğinden emin olunmaktadır.

4.5 Onay Şartı

Herhangi bir kamu görevlisine ya da bir kamu urumu temsilcisine maddi değeri olan herhangi bir şey (hediye, temsil, seyahat ve konaklama dahil) sunmak isteyen çalışanlar, öncelikle Uyum Yetkilisinin yazılı onayını almalıdırlar.

4.6 Kolaylaştırma Ödemeleri

İş veya işlemleri hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacıyla yapılan ödemeler, isteğe bağlı olmayan faaliyetlere ilişkin “rutin devlet işlemlerini” güvence altına almak, hızlandırmak ya da bunların ilerlemesini sağlamak için yapılan ödemelerdir. “Rutin devlet işlemleri” örneğin vize işlemlerini, polis korumasını ya da posta hizmetinin sağlanmasını, malların gümrükten çekilmesini, yüklenmesini, indirilmesini ve telefon, elektrik ve su gibi hizmetlerin sağlanmasını içerir. Yeni bir iş verilmesi ya da verilmiş işin sürdürülmesi, herhangi bir devlet kurumu görevlisinin üzerinde takdir yetkisini kullanabileceği işler veya işlemler ya da görevlinin nüfuzunu suiistimal etmesi şeklinde algılanmaya müsait eylemler rutin devlet işlemleri sayılmazlar.

Tüpraş, çalışanların can güvenliği, özgürlüğü ya da kişisel güvenliği tehdit altında olmadıkça, kolaylaştırma ödeme yapılmasını yasaklamıştır. Herhangi bir çalışan, böyle bir ödeme yapılması gerektiği kanaatindeyse:

- (i) Ödeme şartlarını ve ayrıntılarını kendi üstüyle paylaşmalı ve yazılı onay almalıdır. Böyle bir ödeme isteğinin, ön onay alınmasına olanak tanımayacak şekilde can güvenliği, özgürlük ya da kişisel güvenliğe yönelik acilen giderilmesi gereken bir tehdit ile ilişkili olması halinde, çalışan ön onay almaksızın ödeme yapabilir. Böyle bir durumda buna ilişkin raporlamayı ödemenin hemen ardından mümkün olan en kısa sürede yapmalıdır;
- (ii) Uyum Yetkilisini durumdan derhal haberdar etmelidir ve
- (iii) Uyum Yetkilisine ödemeye ilişkin tüm belgeleri sunmalı, ilgili bilgilerin şirket defterlerine ve kayıtlarına doğru biçimde yansıtılmasını sağlamalıdır.

V. HEDİYE/TEMSİL/SEYAHAT/KONAKLAMA

5.1 Hediye, Temsil, Seyahat ve Konaklama

Yolsuzlukla mücadele yasaları, uygunsuz bir ticari avantaj elde etmek ya da idari işlemleri yolsuz bir şekilde etkilemek amacıyla hediye verilmesini, temsil, seyahat, konaklama sağlanmasını yasaklamaktadır.

5.2 Hediye Verilmesi

Tüpraş Uyum Yetkilisinin yazılı onayı olmaksızın bir Kamu Görevlisine, Halka Açık Şirket Yetkilisine ya da bunların Aile Fertlerine herhangi bir maddi değere haiz hediye verilmesi kesinlikle yasaktır.

Hediye verilmesi kuralının bazı istisnaları bulunmaktadır. Tüpraş politikası uyarınca çalışanlar, olağan ticari nezaket kuralları çerçevesinde ya da iyi ticari ilişkilere katkı

sağlanması amacıyla zaman zaman itibari kıymete sahip promosyon eşyası ya da diğer türde hediyeler verebilirler; ancak bunların herhangi bir iltimas ya da ticari avantaj beklentisiyle yapılmaması gerekmektedir. Bu tür hediyeler değer bakımından mütevazı olmalıdır ve Uyum Yetkilisinin yazılı onayı olmaksızın 100 Euro sınırını aşmamalıdır. Bunlar, ticari örf ve gelenekler çerçevesinde sıradan ve alışılabilir, yerel yasalara uygun, yalnızca takdir ve saygı göstergesi olarak açıkça ve şeffaf bir biçimde verilen hediyeler olmalıdır.

Çalışanlarımız en düşük değerdeki hediyelerin bile verilmesinin şiddetle karşısında olduğumuzu unutmamalıdır.

100 Euro'yu geçen tüm verilen hediyelerin, "Tüpraş Tarafından Sağlanan Hediye ve Temsil Onay Formu" kullanılarak Uyum Yetkilisine bildirilmesi gerekmektedir.

5.3 Hediye Kabulü

Çalışanların 100 Euro değeri üzerinde hediye kabul etmesi de Şirketimizin politikalarına aykırıdır. Halka açık bir şirket olduğumuz için, tüm çalışanlar birer Halka Açık Şirket Yetkilisi sıfatı taşıdığı bilmeli ve bunun gereklerini anlamalıdır. Bu sıfat nedeniyle, çalışanlar uygunsuz görünebilecek ya da bir bağlılık ilişkisi/algısı yaratabilecek hiçbir hediye ya da temsil teklifini kabul edemez. Çalışanlar, kendisine teklif edilen ya da kabul ettiği her tür hediye (itibari değere sahip promosyon malzemeleri dışında) bir üstüne bildirmekle yükümlüdür. Çalışanların kendisine hediye verilmesini ya da temsil sağlanmasını teşvik etmesi yasaktır.

Teklif edilen bir hediye kibarca reddetmek ya da iade etmek uygun olmayacaksa, hediye değeri 100 Euro'nun üzerindeyse, Hediye Bildirim Formu doldurularak bu formla birlikte Risk Yönetimi, Uyum ve Denetim Müdürlüğü'ne teslim edilmelidir. Bu formda hediye veren ve alan kişilerin kimliği ile hediye değeri belirtilmelidir. Bu hediyeler şirketin mülkiyeti altına girecek ve uygun şekilde ele alınacaktır. Bu yöntemler şunları içerir:

- (i) şirket binasında sergilemek;
- (ii) her bir çalışanın eşit kazanma şansına sahip olacağı bir çekilişle dağıtmak ya da
- (iii) Bakanlar Kurulunca Vergi Muafiyeti Tanınan Vakıflar Listesinde adı geçen herhangi bir yardım kuruluşuna bağışlamak.

Tüpraş her ne kadar çalışanların hediye almasını politikaları çerçevesinde yasaklamış olsa da, çalışanlar aşağıda sıralanan türdeki hediyeleri kabul edebilir:

- (i) Çok sayıda kişiye herhangi bir karşılık beklemeden sağlanmış indirimler ve avantajlar;
- (ii) Kazanılan ödül ve mükafatlar;
- (iii) Çok sayıda kişinin katıldığı bir toplantıda ya da giriş ücreti olmayan bir sosyal organizasyonda sunulan yiyecek, içecek ve malzemeler ya da
- (iv) Koç Topluluğu Şirketleri tarafından sunulan her tür makul hediye ya da temsil.

5.4 Temsil ve Konaklama

Kamu Görevlilerine, Halka Açık Şirket Yetkililerine ve onların aile fertlerine temsil ve konaklama olanakları sunmak genel olarak yasaktır ve yalnızca bazı istisnai durumlarda

Uyum Yetkilisinin yazılı onayı alındıktan sonra mümkün olabilir. Temsil ve konaklama olanakları yürürlükteki tüm yerel yasalara uygun olmalıdır ve asla cinsel hizmetler, uyuşturucu, herhangi bir yasadışı faaliyet ya da Tüpraş'ın kamu nezdindeki itibarını zedeleyecek türde herhangi bir faaliyet içermemelidir.

Bu Politikaya uygun olarak Kamu Görevlisi ya da Halka Açık Şirket Yetkilisi olmayan gerçek kişilere temsil sağlanması yazılı onay olmaksızın yalnızca aşağıdaki kriterlerin karşılanması halinde mümkündür:

- Ağırlama işle alakalı olmalıdır, bir toplantı sırasında ya da amacı iş görüşmesi olan başka bir organizasyon sırasında sağlanmalı ve yerel yasalar ile alıcı kurumun politikaları tahtında izin verilen bir faaliyet olmalıdır;
- Temsil, makul bir değerlendirmeyle yerel standartlara göre savurgan ya da abartılı sayılmamalıdır;
- Organizasyon, katılım tutarı 100 Euro ve altında olan bir spor ya da sanat ya da benzer bir kültürel organizasyon olmalıdır ve
- Koç Topluluğu Şirketi tarafından düzenlenen organizasyonlar hariç tutulmak üzere, davetlinin beraberinde Aile Ferdi ya da başka konuk getirmemelidir.

5.5 Seyahat Giderleri

Tüpraş Yurtiçi ve Yurtdışı Seyahat ve Yolluk Standardında belirlenen ilke ve prosedürler uyarınca Tüpraş çalışanı olmayan kişilere şehirlerarası ya da uluslararası seyahat (havayolu seyahatini kapsayan) ve konaklamanın sağlanması, bunu gerçekleştirmek isteyen çalışanın yöneticisinden ön izin almasını gerektirir; buna ilişkin gerekli satın alma işlemleri Tüpraş tarafından gerçekleştirilmelidir. Tüpraş çalışanı olmayan kişilerin yaptıkları seyahat ve konaklama giderlerinin ödenmesi gerekiyorsa, bu ödemenin yapılması seyahate ilişkin makul ve gerekli giderleri ispatlar nitelikteki belgelerin sunulmasına bağlıdır. Tüpraş işle ilgili olmayan giderleri asla karşılamaz (turistik gezi, Aile Fertleri için yapılan çeşitli giderler, vb.).

Kamu Görevlilerinin, Halka Açık Şirket Yetkililerinin ve bunların Aile Fertlerinin seyahat (havayolu seyahatini kapsayan) ve konaklama giderlerinin karşılanması genel olarak yasaktır ve yalnızca olağandışı durumlarda Uyum Yetkilisinin yazılı onayı alındıktan sonra teklif edilebilir ya da sunulabilir.

Çalışanların hangi amaçla olursa olsun üçüncü şahıslardan gelebilecek sayahat ya da konaklama giderlerini karşılamaya yönelik teklifleri kabul etmesi yasaktır.

Çalışanların seyahat ve konaklamaya ilişkin her konuda Tüpraş Yurtiçi, Yurtdışı Seyahat ve Yolluk Standardına başvurması ve uyması gerekmektedir.

5.6 Kayıt tutma

Hediye, temsil, seyahat ve konaklamaya ilişkin (masraf ödeme formları dahil) tüm kayıtlar tam, eksiksiz ve doğru olmalı, ilgili kişilerin adları, unvanları ve işverenleri ile temsil ve konaklamanın açık tarifıyla birlikte bunların ayrıntılı nedenlerini içermelidir.

VI. SİYASİ KATKILAR

Tüpraş'ın politikası, siyasi adaylara, siyasi partilere ya da siyasi parti görevlilerine herhangi bir siyasi katkı yapmamayı öngörür. Bu yasak, hem mali hem de aynı (ücretsiz hizmet ya da malzeme sağlamak gibi) katkıları içermektedir. Potansiyel bir ödemenin siyasi bir katkı sayılıp sayılmayacağına ilişkin sorular olması halinde Uyum Yetkilisine danışılarak görüş alınmalıdır.

Bu yasak, çalışanların bireysel ve hukuka uygun siyasi katkılar yapmasını engellemez; ancak bu katkılar Tüpraş'ın herhangi bir işi alması, elinde tutması veya bir Kamu Görevlisinden uygunsuz bir avantaj temin etmesi amacını taşımamalıdır. Çalışanların iş saatlerini ve şirket kaynaklarını, Etik Davranış Kurallarıyla uyumlu olarak, doğrudan ya da dolaylı olarak özel siyasi faaliyetleri ve ilgi alanları için kullanmaktan kaçınması gerekmektedir.

VII. BAĞIŞLAR VE SOSYAL SORUMLULUK PROJELERİ

Sosyal sorumluluk projeleri Tüpraş'ın itibarı ve kurumsal kimliğinin önemli bir parçasıdır ve şirket yardım amaçlı bağışlar yapmanın yanı sıra, sosyal yardım politikasının bir parçası olarak böyle projelerde yer alabilir. Yolsuzlukla mücadele yasaları, yardım amaçlı bağışları yasaklamadığı gibi, kurumların iyilik yapmak amacıyla hareket etmelerini de engellemez.

Herhangi bir yardımda bulunmadan ya da sosyal sorumluluk projesi üstlenmeden önce, çalışan makul derecede özen göstererek durumu değerlendirmeli ve yardım amaçlı bağış taleplerinin, ticari faaliyetlerden ayrı değerlendirilmesi gerektiğini bilmelidir. Buna göre, çalışanlar herhangi bir ticari iltimas karşılığında ya da bir Kamu Görevlisinin talimatıyla bir bağış ya da sosyal sorumluluk projesine katılım teklifi getirmemeli, gerçekleştirmemeli ya da bu yönde bir taahhütte bulunmamalıdır.

Çalışan, bir katılım talebinin uygun olup olmadığını değerlendirirken, kendisine şu soruları sormalıdır:

- 1) Ödemenin amacı ne?
- 2) Ödeme, şirketin yardım amaçlı bağış politikaları ve uygulamalarıyla uyumlu mu?
- 3) Ödeme, bir Kamu Görevlisinin isteği üzerine mi yapılıyor?
- 4) Kamu Görevlisinin yardım kuruluşuyla bir bağlantısı var mı? Varsa, ilgili Kamu Görevlisi Tüpraş'la ilgili kararlar verebilecek konumda mı?
- 5) Ödeme, iş alma ya da ayrıcalık elde etmek için mi istenmektedir?

Tüm yardım amaçlı bağış ve sosyal sorumluluk harcamaları, Uyum Yetkilisinin yazılı onayını gerektirir. Söz edilen onayı almak için, katılımın detaylarını belirten Bağış ve Sosyal Sorumluluk Projesi Onay Formu doldurulmalı ve Uyum Yetkilisinin incelemesine sunulmalıdır. Formda yardım amaçlı bağışın ya da sosyal sorumluluk projesinin niteliği ve kapsamı detaylı olarak açıklanmalıdır. Unutulmamalıdır ki, meşru bağışlar, yolsuzlukla mücadele yasalarını ihlal etmez; ancak bağış adı altında yapılan ödemeler Kamu Görevlilerini yolsuzluk olarak nitelendirilebilecek şekilde etkilemek amacıyla yapılan ödemeleri örtbas etme aracı olarak kullanılamaz.

VIII. BİRLEŞMELER, DEVRALMALAR VE ORTAK GİRİŞİMLER

Herhangi bir birleşme, devralma ya da ortak girişim kararından önce Tüpraş gerekli yolsuzlukla mücadele incelemesini gerçekleştirir.

IX. ŞÜPHE DUYULAN DURUMLARIN TESPİT EDİLMESİ VE BİLDİRİLMESİ

9.1 Bildirme Görevi

Yürürlükteki bir yolsuzlukla mücadele yarasının ya da bu Politikanın ihlalinden haberdar olanlar veya bundan şüphelenenler, bu durumu derhal bir üstüne ya da doğrudan Uyum Yetkilisine bildirmek zorundadır. Bunu yaparken bu amaçla tesis edilen iletişim kanalları kullanılacaktır. Durum gereği, bildirimler Genel Müdüre, ilgili Genel Müdür Yardımcısına ya da Rafineri Müdürü'ne de yapılabilir.

Bir üst ile konuşmanın rahatsızlık vereceği durumlarda, doğrudan Uyum Yetkilisiyle bağlantıya geçilebilir.

İhlal şüphesiyle gerçekleştirilen bildirimlerin, mümkünse, sağlam kanıtlar, belgeler ve verilerle desteklenmesi gerekmektedir.

Bildirimler gizliliğe, tarafsızlığa ve Etik Davranış Kurallarına bağlı kalınarak azami özen gösterilerek ele alınacaktır.

Çalışanların bildirimde bulunması için, yolsuzluk teklifinde bulunulması veya böyle bir teklifin gelmesi ya da böyle bir durumdan haberdar olunması yeterlidir. Maddi değeri haiz bir işlemin gerçekleşmiş olması şartı aranmamakta olup, bunun konu edilmesi ya da bir şekilde ima edilmesi dahi bildirimde bulunulması ve değerlendirilmesi için yeterli sebep teşkil etmektedir.

İşbu politikada, yolsuzlukla mücadele kapsamında yer alan konular ve yolsuzluk eylemlerine ilişkin bildirimler periyodik olarak Uyum Yetkilisi tarafından Tüpraş'ın üst yönetimine ve Etik Kurulu'na raporlanır. Şirket üst yönetimi politikanın işleyişini takip eder, uygunluğunu, yeterliliğini ve etkinliğini periyodik olarak gözden geçirerek gerekli değişiklikleri yapar.

9.2 Zarara Uğramanın Engellenmesi

Tüpraş iyi niyetle bildirimde bulunan herhangi bir kişinin tehdit edilmesine veya bu kişinin kötü muameleye maruz kalmasına asla göz yummaz. Bu tür davranışlar, Etik Davranış Kuralları ve yürürlükteki iş kanunu çerçevesinde ele alınır. Kötü muameleye maruz kaldığını düşünen çalışanın bunu derhal Uyum Yetkilisi'ne bildirmesi gerekmektedir.

Ancak kasten yanıltıcı ya da iftira niteliğindeki bildirimlerde bulunulması Etik Davranış Kurallarının ihlali olarak değerlendirilmektedir.

9.3 Üçüncü Şahıslar Tarafından Yürütülen Faaliyetler

Şirketimiz adına hareket eden ya da Şirketimizi temsil eden üçüncü şahısların kullanılması yolsuzluk anlamında yüksek risk taşıyan alanlardan biri olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle bu türde üçüncü şahıslarla çalışılması gerektiğinde yeterli ve itinalı inceleme yapılmalı, konu hakkında yolsuzluk açısından da değerlendirme yapılmalıdır.

Tüpraş adına hareket eden 3.ŞAHISLAR faaliyetlerini hukuka, ahlaka, Tüpraş değer ve standartlarına ve özellikle de işbu Politikaya uygun olarak yürütmek zorundadırlar. Çalışanlar, herhangi bir üçüncü şahsın, Tüpraş'ın işleriyle bağlantılı olarak Kamu Görevlilerine uygunsuz ödemeler yapılması dahil, hukuka veya ahlaka aykırı herhangi bir tutum ve eylem içinde olduğuna ilişkin şüphe uyandıran durumlar yakından takip etmelidir. Çalışanlar, Tüpraş adına iş yapan aracılardan yürüttüğü faaliyetlerdeki davranışlarının, Tüpraş için ciddi yasal sorunlar doğurabileceğinin bilincinde olmalıdır.

9.4 Yasanın ve Politikanın İhlali

Bu Politikanın veya herhangi bir yolsuzlukla mücadele yasanın ihlali, Etik Davranış Kurallarımız çerçevesinde iş akdinin feshi dahil, çeşitli disiplin cezalarına tabi tutulur. Çalışanlar ayrıca, Türk yasalarının, Amerika Birleşik Devletleri Yurtdışı Yolsuzluk Faaliyetleri Yasası ve Birleşik Krallık Rüşvet Yasası gibi yabancı ülke yasalarının ihlalinin, cezai ya da adli kovuşturmayla neden olabileceğinin, bunun da para ve hapis cezası gibi cezalarla sonuçlanabileceğinin bilincinde olmalıdır.

Tüm çalışanlar bu Politikanın başarıyla uygulanmasından sorumlu olup, bu Politikanın ihlalden şüphelendikleri takdirde, bunu derhal bildirmekle yükümlüdür.

9.5 Şüphe Uyandıran Durumlar

“Tehlike işaretleri”, Tüpraş Politikasının ya da yolsuzlukla mücadele yasalarının potansiyel ihlalleri açısından daha sıkı inceleme yapıp, tedbir alınmasını gerektirebilecek durumlardır. Bu tür durumlar arasında aşağıdakiler bulunmaktadır:

- Üçüncü şahısların makul bir incelemeye izin verme konusunda tereddüt etmesi;
- Üçüncü şahısların yasalara ve ahlaka aykırı davrandığına ilişkin iddiaların bulunması;
- Üçüncü şahısların firmanın yöneticilerinin ya da kilit konumdaki çalışanlarının cezaî hüküm giymesi;
- Üçüncü şahısların, yürürlükteki yasaların, düzenlemelerin ya da şirket politikalarının uygulanmasının şart olmadığına ilişkin telkinleri;
- Belirli bir ülkede ahlaka aykırı uygulamaların alışılmış ya da rutin olduğuna dair bir beyanda bulunulması;
- Bir temsilcinin, ana hissedarlarının ya da lehtarlarının kimler olduğunu açıklamayı reddetmesi;
- Bir Kamu Görevlisinin, belirli bir temsilci kullanımını tavsiye etmesi;
- Üçüncü şahısların ödemenin nakit olarak ya da bir vergi cenneti olan bir ülkede offshore bankaya ödenmesini istemesi;
- Destekleyici belge olmaksızın iletilen yüksek meblağlı faturalar ve diğer ödeme istekleri;

- Üçüncü şahıslar tarafından verilen hizmetler ya da yapılan işlerle ilgili yeterli belge olmaması (örneğin, yazılı bir sözleşme olmaması ya da yalnızca “verilen hizmet karşılığı” açıklamalı faturalar);
- Alışılmış sürecin ya da muhasebe yapısının dışında ödeme taleplerinde bulunulması;
- Temsilcinin mukimi olduğu ya da düzenli olarak faaliyet gösterdiği ülke dışındaki ülkelere ödeme yapılması;
- Kamu Görevlilerinin katıldığı toplantılarda, makul konaklama, yemek ve temsil dışında ödemelerin yapılmasının istenmesi;
- Tatil yerlerine seyahatin sponsorluğunun üstlenilmesi ya da turistik geziler için ödemeler yapılması;
- Bir bireyin yapılan iş ile ilgili olmayan akrabaları, arkadaşları ya da diğer kişiler için yapılan seyahat, konaklama, temsil ya da ağırlama giderleri;
- Normal inceleme ve belgeleme prosedürlerine tabi tutulmamış diğer temsilcilerin, aracılardan, vekillerin, dağıtımcıların, komisyoncuların kullanılması;
- Olağandışı yüksek ücretler ya da komisyonlar;
- Olağandışı prim, avans ya da özel ödemelerin talep edilmesi;
- Daha önceden Kamu Görevlisi olan vekiller ya da danışmanların çalıştırılması.

Herhangi bir şüphe uyandıran durumla karşılaşıldığında ya da Şirketimizin Etik Davranış Kurallarının ihlal edildiğine dair şüphe oluşması halinde, bu endişelerin derhal Uyum Yetkili'ne bildirilmesi gerekir. “Bilmek istemiyorum” diyerek durumu görmezden gelmek, asla uygun bir tutum değildir.

9.6 Yolsuzlukla Mücadele Kontrol Listesi

Aşağıda, yolsuzlukla mücadele yasaları ve/veya Tüpraş Politikası kapsamında olabilecek bir ödeme ya da avantaj sağlamadan önce sorulması gereken soruların bir listesi bulunmaktadır. Bu liste genel bir rehber olarak görülmelidir, eksiksiz, tam bir liste olarak değerlendirilmemelidir. Teklif edilen işlemle ilgili herhangi bir şüpheniz olması durumunda, işlemi üstünüze ya da Uyum Yetkilisine bildirilmesi gerekmektedir.

1. Bir Kamu Görevlisine ya da Kamu Görevlisinin Aile Ferdine herhangi bir ödeme, hediye ya da avantaj taahhüdü söz konusu mu?

Kamu Görevlilerine (Aile Fertleri dahil) ödeme, hediye (itibari değer üstünde olan) ya da avantaj taahhüdünde bulunmak genel olarak yasaktır. Teklif edilen işlemle ilgili olarak Uyum Yetkilisine danışarak görüş alınması gerekmektedir.

2. Öngörülen işlem yerel yasalarda ya da bir Tüpraş politikasında, prosedüründe ya da iş uygulamasında yasaklanmış mı?

Yasaklanmışsa, herhangi bir yolsuzlukla mücadele değerlendirmesi yapmaya gerek yoktur. İşlem derhal sona erdirilmelidir.

3. Ödeme, bir sözleşmenin, sözgelimi bir danışmanla Tüpraş için geçerli bir iş amacına yönelik olarak imzalanmış bir sözleşmenin ifasıyla mı ilgili?

Durum böyleyse, yasaların ve ilgili düzenlemelerin izin verdiği çerçevede, adil piyasa fiyatı üzerinden ödeme yapılmalıdır.

4. Ödeme ya da maddi değere sahip şey, Kamu Görevlisini, Tüpraş'ın ürünleri ve hizmetleriyle hak ettiğinin ötesinde, Tüpraş'a avantaj sağlayacak şekilde hareket etmeye teşvik edebilir mi? Bu ödemenin yerel bir gazetenin ön sayfasında haber olması sizi rahatsız eder mi?

Bu sorulardan herhangi birine evet yanıtını veriyorsanız, işleme devam edip edemeyeceğiniz konusunda üstünüze ya da Uyum Yetkilisine danışarak görüş alınması gerekmektedir.

5. Teklif edilen işlem şüphe uyandıran durumlar içeriyor mu?

Cevabınız evet ise, işleme devam etmeyin ve derhal Uyum Yetkilisine danışarak görüş almanız gerekmektedir.

6. Tüm ödemeleriniz ve ödemelerin amaçları, şirket defterlerine ve kayıtlarına doğru olarak yansıtılacak mı?

Yanıt hayır ise, işleme devam etmemelisiniz.

7. İşlem, şirket kaynaklarının, yönetimin talimatları uyarınca harcadığından emin olmak amacıyla uygun kontrollere tabi olacak mı?

Yanıt hayır ise, işleme devam etmemelisiniz.

X. YOLSUZLUKLA MÜCADELE BİLDİRİM HATTI/DAHİLİ REHBERLİK

Politikaya ya da yürürlükteki herhangi bir yolsuzlukla mücadele yasasına ilişkin olarak rehberliğe ihtiyacı olması halinde veya bu Politikanın ya da ilgili yolsuzlukla mücadele yasasının ihlaline ilişkin bildirimde bulunmak istendiğinde, +902623163082 no'lu telefonla ya da uyum@tupras.com.tr adresine yollayacakları e-posta ile Uyum Yetkilisi'ne ulaşabilirler. Bildirim için arayanlar, yerel yasaların elverdiği ölçüde anonim kalma seçeneğine sahiptirler. Tüm sorular ve bildirimler son derece gizli olarak ele alınacaktır. Ayrıca bildirimde bulunan kişiyle iki yönlü iletişim de temin edilmiştir.

EK A**TERİMLER SÖZLÜĞÜ**

Aile Ferdi	:	Duruma bağlı olarak, söz konusu kişinin birinci derece kan hısmı ya da ikinci dereceye kadar sıhri hısmı olan kişi veya kişiler.
Etik Davranış Kuralları	:	Tüpraş Etik Davranış Kuralları ve Çalışma Prensipleri.
FCPA	:	Amerika Birleşik Devletleri Yurtdışı Yolsuzluk Faaliyetleri Yasası.
Halka Açık Şirket Yetkilileri	:	Hisseleri halka açık olarak borsada işlem gören bir şirketin herhangi bir çalışanı, yetkilisi, üst ve orta düzey yöneticileri ile ilgili şirket adına hareket eden herhangi bir kişi.
Kamu Görevlisi	:	Gümrük memuru dahil, ancak bununla sınırlı olmamak kaydıyla herhangi bir devlet ya da askeriye yetkilisi, çalışanı, vekili, yüklenicisi ya da temsilcisi; herhangi bir hükümet ya da askeriye'nin herhangi bir departmanı, temsilciliği, tüzel kişisi, aracısı ya da siyasi altbölümü; herhangi bir hükümet ya da askeriye için ya da adına çalışan gerçek ya da tüzel kişi; herhangi bir siyasi göreve aday olan kişi, herhangi bir siyasi parti ya da herhangi bir siyasi parti görevlisi ya da Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası dahil, ancak bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla herhangi bir uluslararası kamu kuruluşunun yetkilisi, çalışanı, vekili, yüklenicisi ya da temsilcisi.
Kamu Kurumu	:	Herhangi bir devletin doğrudan veya dolaylı mülkiyetinde veya kontrolünde bulunan, şirketler dahil her türlü kurum.
Koç Topluluğu Şirketleri	:	www.koc.com.tr internet sitesinin ilgili bölümünde listelenen tüm kuruluşlar.
OECD Rüşvetle Mücadele Sözleşmesi	:	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü Konseyi tarafından benimsenen 21 Kasım 1997 tarihli Uluslararası Ticari İşlemlerde Yabancı kamu Görevlisine Rüşvet Verilmesinin Önlenmesi Sözleşmesi
Çalışanlar	:	Tüpraş'ın tüm çalışanları, üst ve orta düzey yöneticileri.
Politika	:	Tüpraş Yolsuzlukla Mücadele Politikası
Birleşik Krallık Rüşvet Yasası	:	2010 Birleşik Krallık Rüşvet Yasası.
Üçüncü Şahıs	:	Tüpraş adına iş yapan danışman, avukat, gümrük müşavirleri, vb.(Tüpraş bordrolu olmaksızın Tüpraş'ı temsilen iş yapan)